

# A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X évfolyam.

FIUME, kedd 1913. június 24.

140. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).  
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, I em.  
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felolós szerkesztő:  
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:  
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.  
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.  
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.  
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

## Feloszlatás után.

—«0»—



Abban az áldatlan harcban, amit az olaszok ok nélkül felidéztek, új és sajnálatos fejezethez értünk. A rappresentanza tegnap déli 1 órakor hivatalosan megszűnt és az ügyek vezetését a delegáció veszi át.

Szeretnők, ha az interregnum — ha szabad kifejezést használunk — tisztító és oktató hatással lenne: szeretnők, ha az olaszok az utolsó órában belátnák, hogy helytelenül cselekedett és számára csak egyetlen helyes út van, az, amely a magyarsághoz vezet. Be kell látniuk, hogy ennek a városnak, Fiumének az érdekében, melynek szeretetét oly fennen hangoztatják, sem szabad a hurt tovább feszíteni. Felesleges kérkedni a gyengességgel, amint hogy a magyar állam sem hirdeti az erejét; kár hivatkozni a jogra, mikor a kormány is a törvénykönyvvel a kezében cselekedett.

A baj gyökerét kell megfogni. Ez pedig abban keresendő, hogy a rappresentanza többsége beleesett az uralmát veszített autonóm-párt hibájába. Fenyegetésekkel, a „csak azért is” jelszóval nem lehet hasznos tevékenységet kifejteni. Ezt mindenesetre meg kell tanulni a miniszteri rendeletről, amely talán fáj, de esetleg gyógyít. Már pedig mindenképp arra van szükség, hogy a beteg közállapot meggyo-

### „A Tengerpart” tárcája

#### II párbaj.

A vörös eset felírta egész Páris s a felháborodás, elkeseredés, amely ilyen tragédiák alkalmával a hírlapírók cikkei révén a társadalomban visszhangra talál, egész erővel sújtotta az eset hőst: Jean d'Aurevert vicomteot. Különösen a részletek voltak rendkívül drámaiak: a párbajt hajnalban vívták s az őszi köd párájában alig látták egymást az ellenfelek, a vicomte golyója meg is szerencsétlenül találta Robert de Rivolle-t, hogy ez fél órával később kilehelte lelkét.

Kinos összeszólalkozás a klubban, ez volt a párbaj oka — mondották általában.

„Családi botrány” — suttogták a beavatók, akik tudomással bírtak arról, hogy Robert de Rivolle szerelmes levelet talált a felesége szekrényében és a levélben ráismert legjobb barátai egyikének, a vicomtenak kezéire.

Egy álló hétig egyébről sem beszéltek a szalonokban, mint erről a párbajról. A szép bűnös asszony alakja körül toronymagassáig nőtt a megszólalás, nyilvános vád. Voltak természetesen, akik védelmére siettek, különösen az asszonyok s ezek élesen hangoztatták, hogy egyetlen levélből nem szabad ilyen súlyos következtetést vonni... és az a szerencsétlen golyó méltó jutalma az otlóhiányosságoknak.

gyuljon.

Ha tényleg a város érdeke a szempont, akkor ne feledjék el azok, akik a jövő képviselőtestületben a többséget akarják alkotni, hogy ma 6—700 magyar szavazat esik az urnába. Ezzel a 6—700 szavazattal számolni kell, tehát rólunk — nélkülünk, sőt ellenünk nem lehet politikát csinálni. Kétségtelen, hogy győzni csak a magyar szavazatokkal lehet, aki tehát ezeket akarja, az legyen őszinte barátja a magyarságnak. A mostani többségről nem mi, hanem a minisztertanács állapítja meg, hogy az állam törvényeivel szembe helyezkedett, törvényes hatáskörét túllépte, magatartásával az állam az állam érdekeit veszélyeztette és a közigazgatás zavartalan menetét akadályozta. Valóban, igaz van Grossichnak: néhai Ciotta polgármester nagyot bámulna, ha ezt látná. Az ő idejében ez másként volt.

A mostani rappresentanza tegnap délután tartotta utolsó ülését. Ezen — sok beszéd kíséretében — tudomásul vették a feloszlató rendeletét és a további teendőket a delegációhoz utalták. Elhatározták, hogy nyugodtan várják a közigazgatási bíróság döntését, mert úgy vélik, hogy a nagy esatában nekik van igazuk. A tegnapi ülésen mondottakra még lesz alkalmunk vissza-

Abban azonban valamennyien megegyeztek, hogy madame de Rivolle bámulatra méltó asszony, csodásan tudta a titkát rejtegetni, mert a párbajig senki sem gyanította, hogy ő sem különb a többieknél.

— Ah, hiszen, ha mi asszonyok nem tudnók őrizni a titkainkat — mondta félhangon a szellemes B. grófné egy szalonban — már régen megszűnt volna a tisztességes asszony típusa...

Három hónap múlt el a szomorú eset után. A vicomte, aki tapintatosan elvonult a morális gyász idejére vidéki kastélyába, már ismét megjelent Párisban.

Februári délután volt, amikor a vonata megérkezett és hosszú idő után ismét benyitott párisi lakására. Az a három hónap, amelyet vidéken töltött, oly hosszúnak tűnt fel előtte, mint a rabság végtelensége. Most szinte gyermekes örömmel üdvözölte kedves legénylakását, elegáns kis főszkót, melynek ablakából éppen a mozgalmas boulevard képe terül a szem elé.

Jean d'Aurevert éppen a podgyását csomagolta szét az inasa segítségével, amikor esengettek. Az inas kisietett, aztán bebocsátotta a látergatót: egy sűrű, fekete fátyolba burkoló hölgyet, aki szótlánul megállt a küszöbön, míg az inas távozik, aztán kinyújtott kézzel sietett a vicomte felé:

— Köszönöm barátom, hogy a jöveteléről értesített.

A vicomte (komolyan, tisztelettel): Bo-csásson meg, madame, hogy ilyen rendetlenségben fogadom, de nem reméltem még a lá-

térni. Most itt adjuk az ülés lefolyását:

Már husz perccel az ülés megnyitása előtt zsufolásig megtelt a karzat. Akik nem juthattak a karzatra, azok a városháza folyosóin és lépcsőin álldogáltak. Az elnöklő első alpolgármester intézkedésére egy részük az ülésterembe engedték, a többiek a városház előtti téren csoportosultak.

#### Egy kis incidens.

Az ülésterembe beléptek a sajtó képviselői, közöttük az Est egyik belmunkatársa, aki átutazóban lévén, érdeklődésből látni akarta az ülés lefolyását. Alig foglalta el helyét az újságírók asztalnál, a karzat közönsége nagy lármát csapott s kiutasítását követelte. A nagy zajban felállt Corossac Ferenc, aki esendire intette a terrorizálni akaró karzatos.

#### Kezdődik.

A esend beálltával bevonultak a terembe a rappresentanték. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnöklő Mohovich Donáth elsőalpolgármester a rappresentanza utólagos jóváhagyását kéri ahhoz, hogy a közönség egy részét beengedje az ülésterembe. A rappresentanza jóváhagyta az intézkedést.

#### A megsemmisítő határozat.

Ezután Dardi főtanácsos felolvasta a kormányzó multkori átiratát, melylyel a képviselőtestületnek Baccich Icilio kitiltása és a rendőrigazgató felüggesztésére vonatkozó határozatait megsemmisítette. Az

toztatását...  
(A hölgy most fellebbenté a fátyolát és özvegy Róbert de Rivolle asszony finom arca vált láthatóvá.)

Mme de Rivolle: Mindenekelőtt köszönetet kell mondanom önnek azért, hogy elutazott. Ezzel sok kellemetlen mende-mondának vette elejét, noha így is eleget beszélnek az emberek. Kissé soká maradt azonban távol, legalább nekem kimondhatatlanul hosszúnak tűnt ez az idő, hiszen annyi mindent akarok megtudni öntől, amiket nem lehet le-  
velre bízni.

— Rendelkezésre állok, asszonyom.  
(Néhány pillanatig mindketten elhallgatnak, mintha kínos titok feltogatása alatt akadt volna el a szavuk. Mme de Rivolle egyszerre a szeméihez emeli a zsebkendőjét és esendesen sir.)

Vicomte d'Aurevert (íjedten szökik fel ültéből és hozzá siet): Jeanne! szegény barátom... ne okozzon nekem fájdalmat, hiszen magam is emberföltötti erővel küzdök, hogy megőrizsem a nyugalmamat. A mikor őt belépni láttam, ez a gyászos jelen-ség annyira megdöbbentett, hogy csaknem összeroskadtam. Ne sirjon, az égre kérem! Bo-csásson meg nekem, legalább ön, aki tudja, hogy én nem akartam... nem az én hibám... az ostoba golyó, ez a rettenetes véletlen... Hiszen én, én szerettem Róbertet, gyermekkorom óta egyetlen barátom... ki hitte volna, hogy... (a megindultság oly erővel tört ki rajta, hogy el kellett fordulnia a könyvei elrajtására.)

átirat felolvasása után szólásra állt fel Corossacz, aki azt mondta, hogy ez a határozat szegényesebb a régi spanyol inkvizíciót elrendelő határozatoknál. Az olaszság — mondta — sohasem fog lemondani jogairól. Indítványozza, hogy a megsemmisítő határozat ellen a közigazgatási bírósághoz forduljanak s a felelősség megtételével a delegációt bizza meg a képviselőtestület.

Vio Antal dr. azt mondja, hogy hasonló indítványt akart tenni. Fölemli, hogy egy bizalmas ülésen a rappresentanték elhatározták, hogy ha a belügyminiszter válasza kedvezőtlen lesz, a közigazgatási bírósághoz fognak felelősséget tenni. A képviselőtestület felosztása aktuálissá tette ezt. Hangoztatja, hogy a városnak joga van saját tisztviselőivel szemben eljárni.

Riccotti Arrigo rövid beszédében azt mondja, hogy ahol esendősoronyokkal és Gerók kardjainak védelme alatt hoznak törvényeket, ott mást nem is lehetett várni, mint a felosztató rendeletet.

Rudan Dino dr. a felosztató rendeletről beszélve, azt mondja, hogy nem érti miben veszélyeztetik az állam érdekeit a rappresentanza határozatai. Fiume mindenkor az állam érdekében cselekedett, a fiumeiek maguk akarták Magyarországhoz való csatlakozást s ha nem úgy gondolkodtak volna, most kié lenne Fiume? A kormánynak be kellene látnia, hogy a fiumei olaszországban van egyik legerősebb támasza. A kormány mindenáron el akarja nyomni az olaszországot. Csatlakozik Corossacz indítványához.

Utána Ossoinack János beszélt. Ausztria mindenkor igyekezett, hogy Magyarországot elnyomja s most ugyanezek a magyarok Fiuméval akarnak ilyesmit éreztetni — mondta nagy páthosszal. Vannak Jüdások, akik az igazságot el akarják fordítani, hogy megcsorbíthatók legyenek az olaszország jogai. Az új Törökországban minden lehetséges — okoskodott nagy derűltséggel — még az is, hogy a kormány jóvoltából Fiume délszláv fővárossá legyen.

Az újságtudósításokról beszélve, azt

*Mme de Rivolle:* Ön sir... és ezeket a könnyeket is én okoztam. Ó, milyen nyomorult teremtes vagyok én... meg is büntetted az ég... De hát miért is hazudtam én akkor? miért engedte ön, hogy azt a hazugságot elkövessem? Ha szegény férjemnek mindent megvallottam volna és ha ön nem vállalta volna magára azt a levelet... ki tudja, így történt-e volna mindez? ki tudja, talán Róbert meg sem verekedett volna velem... (halkan) hiszen Jacques is azt mondta, hogy ő bocsánatot kér, jóvá tesz mindent és Róbert talán meg is bocsátott volna neki. Róbertnek csak az fájt, hogy őnt kellett a levél írójának hinni... és én őnt vallottam kedvesemül... őnt, aki gyermekkorú barátja.

Azon a szerencsétlen napon, amikor Róbert a levelet megtalálta és én anyámhoz menekültem, a legnagyobb szerencsétlenség az volt, hogy én önnel találkoztam a lépcsőházban. Ön kérdezett, hogy a sietek és én mindent elmondtam önnek. Amikor elsírtam bajomat, ön nemes szívvel felajánlotta a segítségét.

— Igen, mert azt hittem, hogy valami magyarázattal elintézhetem Róberttel a dolgot.

— De ő nem hitt önnek, ugyebár? Beszéljen, mondjon el mindent, hiszen máig sem tudom, hogy fejlődött párbajjára a dolog.

Elmondok mindent asszonyom. Ugy volt tehát, hogy amikor öntől elváltam, visszasiettem a férjéhez, hogy a dolgot vele megbeszéljem és tisztázzam. De Róbert már nem volt otthon. Az inas azt mondta, hogy sohasem látta oly felindultan elrohanni az urát, mint amikor távozott. Minthogy sejtettem, hogy Róbert engem keres, időt akartam neki engedni a lecsillapodásra és néhány órára elrejtöztem. Valami boulevard-kávéházba mentem, ahol soha sem fordulok meg,

mondotta, hogy mulasztás volt meg nem alakítani a botozó klubot, mert ez ti zlogatni tudott volna.

Hangoztatja, hogy a jogfosztók ellen közös erővel kell harcolni.

Az elnök ezután szavazásra tette fel Corossacz indítványát, amelyet a képviselőtestület egybehangulag elfogadott.

#### Felosztás.

Ezután a felosztató rendeletre került a sor. Dardi főtanácsos olvasta fel a rendeletet. A karzat több ízben közbeszólásokkal és fütyülésekkel zavarta meg a rendelet felolvasását. Amikor Dardi a karzat ösztökélésére kiejtette Wickenburg gróf nevét, a karzat ismét zajongásba tört ki s különféle megjegyzések hangzottak el.

Vio Antal dr. azt mondja, hogy az óvatosság, amelylyel a rappresentanza a kormányzó megsemmisítő határozatával szemben eljár, mitsem használt. A felosztás mégis megtörtént. Ez a rendelet előjele a határrendőrség felállításának. Akkor fogják behozni az államrendőrséget, amikor a rappresentanza már nem lesz. Befejezett tény elé fogják állítani a várost s ha az új képviselőtestület tiltakozni fog, még kormánybiztos is küldenek. Az a vád, hogy a képviselőtestület provokált az ő határozatával, teljesen hamis. Ha a kormány már hitte is azt, hogy a rappresentanza túllépte hatáskörét, felosztás nélkül is érvényt szerezhetett volna a megsemmisítő határozatnak.

A kormány ijesztetni akar, az ellenszégülést akarja lehetetlenné tenni. Ez meddő kísérlet. Fiume már nagyobb viharokat állt ki.

A többség eleinte abban a hiszemben, hogy Fiumében helyre lehet állítani a normális viszonyokat, a kormánnyal egyetértően akart cselekedni. Amikor azonban belátta, hogy a kormány ezt az egyetértést ki akarja használni, elfordult tőle s oda kiáltotta, hogy: elég!

A mostani erőszak ellen nem lehet

onnán pedig egy rokonom meglátogatására mentem, végül pedig a klubba hajtottam. A klub tele volt, különösen a kártyaszoba, bentem tehát és egy játékasztalnál helyet foglaltam. Alig ültem néhány percig, amikor egyszer csak belépett Róbert. Önkénytelenül is elpirultam, de aztán siettem őt köszönteni mosolyogva, mint rendesen. De ő nem fogadta a köszöntésemet. Halálsápadt arcán egész bensőjének vihara tükröződött. Nagyon megzavart ez a dolog s alig tudtam folytatni a játékot. Éreztem, hogy ő mögöttem áll és néz... Majd hirtelen megszólalt:

— Osodálatos, hogy ebben a klubban már mindenkivel leülnek játszani.

— Hogy-hogy? ki az a mindenki? — kérdezték többen.

— Nos hát, ez a ripók, vicomte d'Aurevert...

Valamennyi arc megdöbbenve nézett rány... aztán — hiszen tudja, mi történt — szó szót követett s végül elcsattant a pof... kettő egyszerre... Meg kellett verekednünk. (Hirtelen hóvval): De én nem akartam megölni őt! Hiszen testvéremként szerettem... a golyó véletlenül talált.

(Kinos szünet. Mindketten igyekeznek megőrizni a nyugalmaikat.)

*Vicomte d'Aurevert* (csak hogy mondjon valamit): Édes anyjánál lakik most, madame?

— Igen.

— És... Jacques?

*Mme de Rivolle* (kissé zavarba jön e kérdésre): Naponta meglátogat... Ha elmúlik a gyászemem, egybekelünk... Ennyi kárpotlással tartozik ő nekem, hiszen mindennek ő az oka.

— Természetesen.

Octave Mirbeau.

mást tenni, mint ünnepélyesen tiltakozni. Kikel a magyar sajtó ellen, amely szerinte nagyrésben oka annak, hogy a dolgok idáig fejlődtek.

Corossacz Ferenc dieséri a többséget azért, hogy a kisebbséghez csatlakozott. A kormány felosztatta a maga által alakított képviselőtestületet, mert annak tagjai, felláztak az ő politikája ellen. A kormány emberei Bécs szolgálói s mivel tiszteletben nem részesülnek bennünket sem tisztelnek — mondta Corossacz.

Isten előtt nagyobb bűnös az, aki az öntudatot akarja elfojtani, mint aki emberhúst eszik.

A harc csakis az olaszság javára fog végződni. Az igazság előbb-utóbb győzni fog.

Riccotti rövid beszéde után Grossich állt ismét szólásra. Említést tesz a régi időről. Felemlíti, hogy Ciotta polgármester hogyan beszélt Zichy kormányzóval. Mit mondana most ha élne és látná azt, ami történik. Bizonyára azt mondaná inkább meghalni, mint rabszolgának lenni. Hangoztatja, hogy Fiume sohasem lesz magyar. Ha százezer magyart is hoznak ide, azok előbb lesznek olaszokká, mint az olaszok magyarokká. De ha meg is változik nemzetiségileg Fiume, akkor is csak legfeljebb horvát lesz és nem magyar. Fiume olaszosága legjobb támasza Magyarországnak. Gondolják meg tenat, hogy mit cselekszenek.

Felhívja a rappresentantékat és minden olaszt, aki jelen van, hogy tegyenek félre személyi gyűlöletet és egyesüljenek a föld védelmére.

Rudan Dino dr. szavai után az elnök bezárta a vitát s köszönetet mondott a rappresentantéknak a köz érdekében kifejtett munkálkodásukért. Azzal fejezte be, hogy a felosztató rendeletre majd az új választásoknál fogja megadni a választ az olaszság.

Az ülés ezzel véget ért.

## A rágalmazók.

—o—

A helybeli olasz sajtó „A Tengerpart”-nak az utóbbi politikai izgalomban tanúsított magatartását ugylátszik ismét személyeskedésekkel akarja megboszolni. Tegnap számában a „Voce”, az „Il Popolo” és ma a „La Bilancia” bő részletességgel azt írják, hogy felelős szerkesztőnk a napokban Cirkvenicában járván, rá akarta bérni az ottani fürdőbizottságot, hogy a környékbeli fürdőbizottságok és szállodások bevonásával egy bizonyos summát gyűjtsenek össze, melynek fejében azután a helybeli sajtó és a fővárosi lapokkal összeköttetésben álló laptudósítók nem foglalkoznának többé közleményeikben a fekete himlővel. Hát ez szemenszedett valótlanosság, amelyért mindhárom lapot a bíróság elé fogjuk hurcolni. Ott az urak, a kik közül a Voce pláne zsarolást is merészel emlegetni, vagy bocsánatot fognak kérni, vagy elveszik méltó büntetésüket. Most pedig térjünk reá a dologra:

A napokban Cirkvenicából telefonon felhívta A Tengerpartot Sverljuga fürdőbizottsági elnök és a felelős szerkesztőnkkel a Hitelbanknál annak idején kollegiálisan együtt töltött évekre hivatkozva, arra kért bennünket, hogy „um Gottes Willen (az is-

ten szerelmére) ne irjanak annyit a fekete himlőről, tönkreteszik egészen a nyári szezonunkat". A készüléknél felelős szerkesztőnk távollétében egy ép aznap belépett, új tisztviselőnk volt, kinek **teljesen spontán** azt is kijelentette Sverljuga, hogy a fürdőbizottság „szívesen hajlandó áldozatokat is hozni". Szerkesztőnk tehát nem volt Cirkvenicában, a hol már május óta nem járt és **sem az ottani fürdőbizottságot sem senki mást ezen a kerek világon nem szólított fel arra, hogy neki, illetve lapjának a fekete himlő-hírek elhallgatásáért bármit is fizessen.**

A fenti telefonbeszélgetést követő napon beállított irodánkba Ascher cirkvenicai fürdőbizottsági titkár mint Sverljuga igazgató megbízottja és elpanaszolta, hogy 80 ezer korona kölcsönpénzzel fejlesztették legutóbb a fürdőt s most, ha meg nem szűnik a himlőjárvány, óriási kára lesz ebből Cirkvenicának. **Tanácsot** kért felelős szerkesztőnkől, hogyan lehetne a nagy bajnak elejét venni, különösen mikép lehetne elérni, hogy a lapok ne foglalkozzanak az ügygyel. Szerkesztőnk erre kijelentette, hogy **tisztán Sverljuga igazgató ur iránti barátságából** szolgál némi utbaigazítással s ha azt akarják, hogy a fővárosi lapok helybeli levelezői ne foglalkozzanak tudósításaikban a fekete himlővel, akkor a fürdőbizottságnak minden esetre kártalanítania kell a tudósítókat az így elmaradó sordijákért (a mi melleleg megjegyezve teljesen legitim dolog). Felelős szerkesztőnk annál önzetlenebbül adhatta ezt a tanácsot, mert ő maga sem a multban nem küldött, sem most nem küld semmiféle bel- vagy külföldi lapnak tudósítást. A mi a helybeli napilapokat illeti, szerkesztőnk kijelentette Ascher urnak, hogy **HA AZ ÖSSZES FIUMEI LAPOKAT SIKERÜL RÁBIRNI** — a város idgenforgalma érdekében — a himlőhírek elhallgatására akkor A Tengerpart sem fogja magát kivonni a közös megállapodásból. (A velencei lapok a lagunaváros veszélyezett idegenforgalma érdekében szintén egyöntetűen így jártak el a két év előtti kolerajárvány alkalmával). Mi tehát azzal, hogy **ezt a megoldást** ajánlottuk a fürdőbizottságnak, **egyenesen elhárítottuk magunktól a NEKUNK felkinált „áldozatot"**, melynek összegére se voltunk kíváncsiak.

Ascher fürdőtitkár erre hangoztatta, hogy az összes lap tudósítók és lapok kártalanítására, (mely utóbbiak például a járvány iránti általános érdeklődéssel járó jelenlegi magasabb példányszám elmaradásáért szintén kárpótlást kérhettek volna) a nálunknál még erősebben érdekelt abbaziai fürdőbizottságnak is aránylagos, megfelelő összeggel hozzá kell járulnia és azzal várt el tőlünk, hogy ez ügyben vagy ő vagy Sverljuga igazgató át fog még aznap menni Abbazia. Azóta a két ur egyikét se láttuk és csak a Voce tegnapi piszkolódo támadásából tudtuk meg, hogy Ascher ur egyáltalában Abbaziaiban járt s hogy az ottani fürdőbizottsággal tárgyalt. Eddig van, — nincs tovább! Ha a Vo-

ce vagy a Popolo vagy a Bilancia mégis azt hiszi, hogy itt a legkisebb inkorrekttség történt részünkről, mi a sajtópörben ennek bebizonyítására meg fogjuk nekik adni a legszélesebbkörű lehetőségét. De már most is jelezhetjük, hogy azok a kik a három támadó cikket írták vagy inspirálták, nagyon kevéssé ismerik felelős szerkesztőnk makulátlan jellemét és egyéni tisztességét. Ezt majd a tárgyalás után maguk is be fogják látni.

## Ujdonságok.

—

### ASSZONYOK A FÓRUMON.

Ha akármiféle világtörvényszerűség érdekes jelenség: úgy százszorosan volt érdekes a női választójogi kongresszus, amely az egész föld kerekességéről Budapestre hozta a nőmozgalom legkiválóbb előharcosait. Csupa doktori rangban lévő asszony, csupa tudós, csupa agitátor, író, szónok és egyéb olyasmi, ami ez idő szerint még csak elvétve kerül ki az asszonyok milliőiből. Ebből a fajtából a Vigadó nagytermét megtöltő tömeg: ez valóban olyan látványosság, amelynek párját hiába keresnők az elmúlt korszakok ezredéveiben.

Aki jelen volt a kongresszuson, láthatta: ezek az asszonyok nem alkalmatlanabbak aközéletben való munkálkodásra, a fórumon való megjelenésre, mint a férfiak, hanem alkalmasabbak. Tanácskozássuk csupa okosság, csupa intelligencia, csupa parlamentáriszmus, véleménynyitiztetlet, meggyőződés és lelkesedés volt. Nincsen a világnak egyetlen egy parlamentje sem, amelyik a maga tanácskozását azon a nívón tudná folytatni, amelyen ez a kongresszus folyt és nincs egyiknek se olyan elnöke, mint Chapmann-Catt asszony, ez az okosságtól sugárzó teremtes.

Igen: ezek az asszonyok! De vajjon hát mind-e? Vajjon csakugyan vagyunk-e már ottan, hogy a politikában egyenrangú szerepet engedjünk az asszonynak a férfival? Amit ellene felhoznak, az csupa ostobaság és amit mellette felhoznak, az minél igazabbnak látszik, annál rosszabbul esik az embereknek. Az elmúlt évezredek hagyománya benne van a vérben és áthatja az ember egész valóját: úgy érzi, mint hogyha a természete tiltakoznék ellene, hogy a közélet mocsarába, a politika szennyes sarába az asszonyok is belehempergjenek.

— **Személyi hir.** Ágost, szász-kóburg-góthai herceg tegnap Fiuméba érkezett és a Deák szállóban szállt meg.

Mikes Mihály gróf ma reggel Abbazia-ba érkezett.

— **Element a Budapest.** A haditengerészeti parancsnokság rendeletére a Budapest hadihajó ma reggel 14 napi tartózkodásra Pólabá ment.

— **A kikötőből.** Jun. 23. É r k e z e t t : Dalmacia osztrák gőzös 130 tonna vegyes áruval Kospoliból.

— **Megmentett gyermekek.** Tegnap délután a cantridai parton egy csónakban két gyermeket vettek észre, akik kétségbeesetten kiabáltak segítségért. A partról gyorsan segítségükre siettek és megmentették a kisdedeket. Elmondották, hogy egy csónakot eloldoztak és mikor beleültek, a hullámok bevitték a vízbe. Átadták őket a szülőknek.

— **Vonatkisiklás.** Az 1074-es tehervonat tegnap délután Lokve állomás mellett szintörés következtében kisiklott. A pálya megromgálódott, ami miatt a forgalmat átszállással kellett lebonyolítani. Az 1002-es gyors vonat, melynek este 8 órakor kell Fiuméba érkezni, e miatt 9 óra 25 perckor érkezett be. A hibát már kijavították és a forgalom ma már zavartalan.

— **A megsérült Siam.** A megsérült Siam gőzösből még mindig szivattyúzzák a vizet. Az Előre gőzös állandóan a Siam mellett tartózkodik és segít a mentésnél.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztviselői hivatal jelentése szerint a június 16-ától 22-éig terjedő héten bárányhimlőben 1, vörhenyben 3, kanyaróban 15, difteritiszben 2, szamárköhögésben 2 és gyermekági lázban 1 megbetegedés történt. Vörhenyben és kanyaróban 1—1 halálozás volt.

Feketehimlő eset a tegnapi és mai napon sem fordult elő

— **Német postások Fiumében.** Ma reggel háromnegyed kilenc órakor 260 német birodalmi postás — közöttük 60 hölgy — érkezett Fiuméba. A német postások Adriamenti utjukban érintették városunkat. A hajóállomáson Schmiermund Ernő főfelügyelővel az élén a helybeli posta- és táviratizetek fogadták német kartársikat. Fél 11 óráig a város nevezetességeit tekintették meg, ekkor a Deák-szállóban villás reggelire gyűltek össze, ahol barátságos hangulatban délután 1 óráig maradtak együtt. Itt Schmiermund Ernő főfelügyelő németül, Stolzenberg Lajos főtiszt pedig magyarul köszöntötte a vendégeket, akik 2 órakor Abbazia-ba mentek.

— **Az abbaziai Szező-szanatóriumba** a mult héten a következő furdővendégek érkeztek:

Keppich Jakabné Turkeve; Kertész István, Eltscher Simonné, Mähler György, Jiter, Wajdit Ilona, Nagykanizsa; Dostal Jakab, Kmárom; Hász Antal, Fröhlich Sándor, Budapest; Hermann József, Marosvársárhely; Ullmann József, Budapest; Vándor Dezső dr., Budapest; Timovic Ivka dr., Spalato.

— **Tréfálkozás, mely a kórházba vezet.** Micheli Ferenc 27 éves dalmát születésű mázoló tegnap reggel a kórházban jelentkezett, hogy kezén lévő sérülését ápolás alá vegyék. Kihallgatásakor elmondotta, hogy tréfálkozás közben egy bádóg kannából vizet akart kiönteni, melylyel kezét megvágta. Sérülése meglehetősen súlyos természetű.

— **Kalandoz ifjak.** A rendőrség szombaton délután őrizetbe vette Ben Vilmos 15 éves és Kalma András 14 éves budapesti fiukat, akik szülőiktől megszögték, hogy egy kicsit körülutazzák a világot. Megmotosásuknál 860 koronát találtak náluk. A rendőrség értesítette a budapesti hatóságot és addig is, míg a szülők lejönnek, a két fiu őrizet alatt marad.

— **Ki akar postás lenni?** A m. kir. kereskedelmi miniszter ur a m. kir. posta- és táviratizeteknél betöltendő gyakor-nokjelölti állásokra folyó évi július hó 15-vel lejáró határidővel pályázatot hirdet. A pályázati hirdetménye, melynek értelmében az évi 800 K segélydíjban részesülő gyakor-nokjelöltek a posta-táviratizetek és távbeszélő szolgálat gyakorlati elsajátítása után a budapesti vagy zágrábi posta és táviratizet-képző tanfolyamot elvégezni kötelesek.

— **A rablógylkos öngyilkossága a tengeren.** Triesztből jelentik: Tegnap este érkezett ide Kobeból a Kina Lloyd-gőzös, a melynek el kellett volna hozni a gráci hatóságok által keresett 49 éves Kienreich Károlyt, aki Möhrt predingi marhakereskedőt

meggyilkolta és kirabolta. Kienreich a gyilkosság után Afrikába szökött, de Port-Szaidban letartóztatták és hajóra vitték, amelyen vissza akarták vinni Triesztbe. Kienreich az ő tkisére rendőrtől elvette a fegyvert, a rendőrt agyonlőtte és elmenekült. Más rendőrök utolérték, Kienreich kétségbeesett ellenállást fejtett ki ellenük, újra sikerült az egyik rendőrtől fegyverét elvenni s ezt a rendőrt is agyonlőtte. Végre sikerült a rablógylkost megfűkezni és börtönbe vinni. A port-szaidi törvényszék Kienreichot kettős gyilkosság miatt tizenhét évi börtönre ítélte, de ennek ellenére teljesítette az osztrák hatóságoknak Kienreich kiadása iránt való kérését s június 13-án Port-Szaidban a Japánországból jövő Lloyd-gőzösre szállították. Amikor a Kina június 16-án Kréta-sziget mellett elhaladt, sikerült Kienreichnak az őrk figyelmét megtéveszteni és a fedélzetről a tengerbe ugrott. A kapitány megállította a hajót, csónakot bocsátott a tengerre, de a tengerészek már csak Kienreich holttestét tudták megtalálni. Amikor a Kina tegnap este Triesztbe megérkezett, rendőrök várták, hogy a keresett rablógylkost átvegyék, de már csak jegyzőkönyvet írhattak a rablógylkos öngyilkosságáról.

x **A Corso mozgófényképszínházban** a Demonius című detektívdráma még a mai és a holnapi napon is színrekerül.

— **Hazahozzák Kohányi szerkesztő holttestét Amerikából.** A Clevelandban megjelenő legnagyobb magyar napilap, a Szabadság, nemrégiben elhunyt kitűnő volt szerkesztője és alapítója, Kohányi Tihamér özvegye, szül. Klosz Berta, akivel alig háromnegyed évet élhetett házasságban, most egyik nagyváradi szanatóriumban gyógyítja magát. Az egyik újságíró megkérdezte a még csak 23 éves özvegyet, mi okozta férje váratlan betegségét, amire azon határozott választ adta, hogy a 120 oldalas jubileumi, vagyis reklám szám szerkesztése és egybeállítására merítette ki annyira a fáradhatatlan Kohányit, hogy ezen szám elkészülte után jelentkeztek a szellemi túlerőltetés szomorú következményei. A Szabadság most részvénytársaság tulajdona, évi hozadéka mintegy 60.000 dollár (300.000 K) és a részvények 70 százalékát az özvegy, a többi férje hozzátartozói kapták. Kohányi utolsó kívánságát teljesítve most hozzák haza a holttestét Sáros megye Trócsa községébe, ahol Kohányi született és ahol megpihenni kívánt. A holttestet elzáró érckoporsó már a tengeren uszik és Fiumében Kohányiné maga fogja azt átvenni.

x **Uj fogtechnikus.** Novák Rezső fogtechnikus műtermet nyitott a Corso 42. sz. alatt levő Mattiassi házban. Legújabb amerikai rendszerű munka. Modern higiénia.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Földközi tengeri halfajok. — Demonius, detektívdráma.

— **Az Osztrák-Lloyd júniusi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A thesszáliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A görög-levantei A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A sziriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előírt összes kikötők részére.

Oceánszolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előírt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján rakodnak a menetrendben előírt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő s nappal meghosszabbíthatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög levantei A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizah és Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizah és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Soriai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beirut, Tripolis, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Soriai B vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beirut, Tripolis, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Aleszandretta.

Oceánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kalkuttai teherforgalom: Port Said, Suez, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Kalkutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

— **A legújabb tengeri monstrum.** Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok haditengerészete a világ legnagyobb és legerősebb hajójával fog dicsekedhetni, ha a kongresszus megszavazza az építéshez szükséges száz millió koronát. A hajóóriás tervei már készen vannak a tengerészeti miniszteriumban, de csak a tél folyamán terjesztik elő a költségvetést engedélyezés végett. Ebben az évben a hadügyminisztérium

három Dreadnought építésére kért engedélyt és kapott egyre, az elmúlt évben kettőt kért s a kongresszus egyet sem engedélyezett. Legközelebb egy hajó építésére kért költségeket, de ez az egy hajó tul fog tenni más három hajón. A tonnatartalmát negyvenezerre tervezik, a költségeit százmillió koronára. Hogy milyen lesz a fegyverzete, még nem hozták nyilvánosságra, úgy hírlik azonban, hogy husz óriási ágyuja lesz négy páncéltoronyban elhelyezve, a gyorsasága pedig felül fogja mulni az eddigi Dreadnoughtokét.

— **Vizrebocsátás akadályokkal.** Hamburgból jelentik: A Dörflinger nevű páncélos cirkálót tegnap vizre akarták bocsátani, de a kísérlet ezuttal sem sikerült. A hajó miként már a néhány nap előtt tett első kísérletnél történt, meg sem mozdult helyéről.

## TŐZSDE.

Budapesti Értéktőzsde.	Jun. 21 zárlat	Mai ári. 1 óra
Magyar hitelrészvény . . . . .	810.50	813.—
Osztrák hitelrészvény . . . . .	617.50	619.—
4%-os koronajáradék . . . . .	80.95	80.95
Osztr.-magy. államvasut . . . . .	703.—	705.—
Jelzálogbank . . . . .	415.—	417.—
Leszámitóbank . . . . .	507.—	507.—
Hazai Bank . . . . .	277.—	278.50
Magyar Bank és Keresk. R-T. . . . .	532.50	534.—
Rimamurányi . . . . .	681.—	684.—
Salgótarjáni . . . . .	741.—	743.—
Közuti Vasut . . . . .	632.—	634.—
Városi Vilamos . . . . .	358.50	359.—
Adria . . . . .	532.—	—
Déli Vasut . . . . .	120.—	—
Magyar Cukoripar . . . . .	2755.—	—
Rizsgyár . . . . .	3825.—	—

Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)	Jun. 21 zárlat	Mai ári. 1 óra
Buza áprilisra . . . . .	11.78	—
Buza májusra . . . . .	—	—
Búza októberre . . . . .	11.36	11.31
Rozs 1913 áprilisra . . . . .	—	11.81
Rozs októberre . . . . .	9.—	8.94
Tengeri májusra . . . . .	—	—
Tengeri júliusra . . . . .	7.94	7.80
Tengeri augusztusra . . . . .	8.06	7.93
Zab áprilisra . . . . .	—	7.48
Zab októberre . . . . .	8.78	8.71

Bécsi Értéktőzsde.	Jun. 21 zárlat	Mai ári. 1 óra
Osztrák hitelrészvény . . . . .	616.50	618.—
Magyar hitelrészvény . . . . .	810.—	810.50
Osztrák magyar államvasut . . . . .	705.—	705.—
Déli Vasut . . . . .	120.—	120.50
Alpesi . . . . .	915.50	917.—
Skoda . . . . .	822.50	828.—
Osztr. koronajár. . . . .	82.70	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os köicsönkötv. . . . .	92.—
Banca Fiumana . . . . .	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank . . . . .	295.—
Fiumei Népbank . . . . .	112.—
Litorale Bank és Takarékpénztár . . . . .	240.—
F. Horvát Takarékpénztár . . . . .	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. . . . .	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs. . . . .	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás . . . . .	1100.—
Orient tengerhajózási társ. . . . .	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi . . . . .	1900.—
„uj . . . . .	1800.—
Magyar Olajgyár . . . . .	202.—
Austro-Americana . . . . .	292.—
Navigazione Libera Triest . . . . .	643.—
Osztrák Lloyd . . . . .	584.—
Stabilimento Tecnico . . . . .	9850.—
Ampelca Szeszparoló Rt. . . . .	436.—
F. Trieszti Rizsgyár . . . . .	717.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t. . . . .	431.—
Spalato Portland Cement . . . . .	396.—
Assicurazioni Generali . . . . .	891.—
Riunione Adriatica . . . . .	3910.—

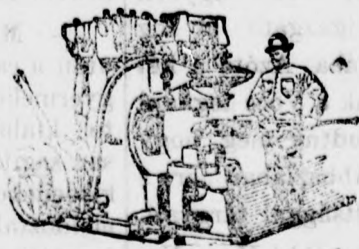
Gróf CSÁKY LÁSZLÓ

## Prakfalvi Vas- és Acélgyár rt.

Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélú AJAX 5/0 gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlöműves kovács-pöröly Több mint 1700 db. üz. mben.



## Szerszámgyártás

Malom-, bányakovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfűrők, lapátok

## Távirat — Telefon.

### A Ház elnöksége a királynál.

BÉCS, jun. 23. Beöthy Pál, Szász Károly és Lázár István gróf tegnap este Bécsbe érkeztek és ma délelőtt fél 10 órakor bemutatkoztak ő felségének.

### Hazai Bécsben.

BÉCS, jun. 23. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter ma reggel Szurmay tábornokkal Bécsbe érkezett és délelőtt tárgyalni kezdett Krobotin közös hadügyminiszterrel. A tárgyalás a létszámemelésről folyik.

### Singer Zsigmond állapota.

BUDAPEST, jun. 23. Singer Zsigmond, a „Pester Lloyd” nemrég megoperált főszerkesztőjének az állapota súlyosbodott.

### A kecskeméti polgármester hadolklík.

KECSKEMÉT, jun. 23. Kada Elek kecskeméti polgármester, akit nemrég szélütés ért, annyira beteg, hogy állapotát reménytelenné tartják.

### Az aradi korteskedés.

ARAD, jul. 23. Tegnap Aradra érkezett a munkapárt husz képviselője, hogy Tisza István érdekében korteskedjék. Ugyancsak oda érkeztek gróf Széchenyi Aladár jelöltjének támogatására az ellenzék vezérférfiai is. Délelőtt a munkapárti választók tartottak gyűlést, délután pedig az ellenzék, a melynek jelöltjét gróf Zichy Aladár, Barabás Béla és gróf Károlyi Mihály hosszabb szónoklatokban ajánlották a választópolgároknak. Az ellenzéki gyűlés után 20 kocsis munkapárti kortes Taj külvárosba ment, hogy Tisza számára megnyerje a választókat. A képviselőket és kíséretüket megabucgolták, kövel és tojásokkal megdobálták. A munkapárti kocsisok pedig revolverekkel és löcsökkel igyekeztek visszaverni a támadást. Nagy verekedés támadt, melynek a rendőrség és a esendőrség közbelépése vetett véget. Sok ellenzéki érzelmi embert tartóztattak és a rendőrségre kísérték. Pop Csicsó István a román választók képviselőiben kijelentette, hogy a románság semleges marad és nem szavaz sem Tiszára, sem az ellenzékre.

### Szerencsétlenség az asperni repülőversenyen.

BÉCS, jun. 23. A tegnapi asperni repülőversenyen a király jelenlétében aeroplán-szerencsétlenség történt. Molla francia aviatikus aeroplánja összeütközött Stanger osztrák aviatikus repülőgépevel, amelyben az aviatikuson kívül Nepallek sorhajóhadnagy a király főszertármesterének a fia ült. Mind hárman könnyebb természetű sérüléseket szenvedtek.

### A tounji vasuti szerencsétlenség tárgyalása

OGULIN, jun. 23. Az ogulini kir. törvényszék ma délelőtt 9 órakor kezdte tárgyalni Tumbász Jenő állomásfelvigyázó és Visnyics Ilia váltóőr bünpörét, akiket azzal vádol a kir. ügyészség, hogy az ő hanyagságuk okozta az április 7-iki rémes vasuti szerencsétlenséget. Hét tanu és a zágrábi üzletvezetőségtől egy szakértő van beidévezve, aki egyúttal a tolmács is, mert Tumbász nem tud horvátul. Délelőtt a vádlottakat hallgatták ki.

### Az auto alatt.

BUDAPEST, jun. 23. Tegnap reggel a Kossuth Lajos-utca sarkán egy auto elgázolta Balogh Pál irót, akit életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállítottak.

### Richter Annuska gyilkosa.

BUDAPEST, jun. 23. A kir. törvényszék Mikovich bíró elnökle mellett ma kezdte tárgyalni Vicze Ferenc bünpörét, aki vadállati kegyetlenséggel meggyilkolta a kis 8 éves Richter Annát. Vádlottat Beck Oszkár dr. védi. Vicze teljes beismerésben van. Elmondja, hogy előre megfontolva cselekedett. Utána a megölt kisleány anyját hallgatták ki. Délben Vicze szülőinek kihallgatása következik. Ítélet a késő délutáni órákban lesz.

### Egy katona állatias merénylete.

SZEGED, jun. 23. Tegnap délután egy előkelő tisztviselő sétálni ment a feleségével és otthon a eselédre hagyta két gyermekét. Haza térvé irtózatot kinok közt eszméletlenül találták 8 éves kis leányukat, akiről gyorsan hívott orvos megállapította, hogy erkölestelen merénylet áldozata lett. A vallatára fogott eseléd elmondta, hogy a gyermekre haragudott s ezért rábeszélte szeretőjét, Csurkás Lőrinc utászkatonát, hogy becselenítse meg a leánykát. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőrség érintkezésbe lépett a hadbírószéccel, amely letartóztatta Csurkás Lőrincet, aki bevallotta szörnyű bűnét. A fogoly katonát az aradi vár börtönébe szállították, szeretője azonban az éjjel megszökött Szegedről.

### Csatározás.

BELGRÁD, jun. 23. Hivatalos szerb jelentések szerint a napokban a szerb-bolgár demarkációs vonal három pontján csatározások voltak a szemben álló erők között. Egy szerb altiszt és két szerb katona meghalt, 1 szerb altiszt megsebesült. A bolgárok vesztesége ismeretlen.

BELGRÁD, jun. 23. Caribródból jelentik, hogy jelentékeny bolgár portyázó csapatok bolgár tisztek vezetésével az ideiglenes határon átmentek s legközelebb megkezdik a hadműveleteket a szerb csapatok ellen. A szerb kormány is intézkedett, hogy szerb bandákat küldjön a bolgárok ellen.

### A görögök.

ATHÉN, jun. 23. A félhivatalos Hesztiá azt írja, hogy a görög vezérkar azon a nézetben van, hogy Görögországnak 230—250 ezer emberből álló jól felszerelt és harcra képes hadsereg teljesen elég. Ennél nagyobb hadsereg egészen céltalan volna. A bolgár kormány taktikája, hogy a meghódított területeken is ujoncoz, hogy komitácsikat, sőt török foglyokat is beállít a hadseregbe, nagyon veszélyes.

SZOFIA, jun. 23. Danev miniszterelnök fölkereste a görög követet és személyesen tiltakozott nála a bolgár foglyok bebörtönözése ellen.

### Montenegró.

CETINJE, jun. 23. A montenegrói hadügyi kormányzat megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy háboru esetében egész egész hadseregét mozgósítsa. Három dandár már uton van Ipek felé s a többi rendelkezésre álló haderőt Albánia ellen fogják fölállítani, mert az albánok fölkelésével számolnak. Montenegró az utóbbi hetekben sok eleséget és hadiszert kapott Szerbiából.

### Nikita nyilatkozata.

CETINJE, jun. 23. Nikita király a szövetségesek konfliktusáról a következőket mondta:

— Ez a konfliktus bizonyára nagyon kínos, Montenegró, amely benne csak közvetve van érdekelve, a szövetség főnállása érdekében kívánja, hogy a viszálykodást békésen intézzék el. Az igaz, hogy a differenciák igen nagyok, de még mindig bizunk abban, hogy a békés megoldás módját meg fogják találni. Az orosz kormány meghívását Pétervárra köszönettel elfogadtuk.

Arra a kérdésre, hogy Montenegró szerb-bolgár háboru esetében hogyan fog viselkedni, a király ezt felelte:

— Mi természetesen minden körülmények között szerb testvéreink oldalán fogunk harcolni, ezzel tartozunk nekik Skutari előtt nyújtott segítségükért.

### Oroszország.

BUKAREST, jun. 23. Itt egészen bizonyosra veszik, hogy Oroszország a háboru kiütése után azonnal aktiv módon föl fog lépni Bulgária ellen és akcióját azzal fogja megkezdeni, hogy flottájával Varna előtt tüntetni fog.

PETERVÁR, jun. 23. Az orosz diplomáciai körök a balkáni háboru elkerülhetetlennek mondják, egyúttal azonban kijelentik, hogy Oroszország ebbe a háboruba nem fog beavatkozni, hanem csak erkölesi befolyását igyekezik majd érvényesíteni.

### A Pasics kormány lemondott.

BELGRÁD, jun. 23. A Pasics-kormány beadta lemondását.

### A szultán felháborodása.

KONSTANTINAPOLY, jun. 23. A Berliner Tagblatt itteni tudósítója arról értesül, hogy a szultán Mahmud Scheffet gyilkosai ellen való felháborodásában így kiáltott fel: Ha a testvéreim volnának, akkor is aláírnám halálos ítéletüket.

### Vasuti katasztrófa Boszniában.

SZARAJEVO, jun. 23. Ma éjjel a Szarajevo és Mostar közötti vasutvonal egyik vonata, földomlás következtében a Narentába zuhant. Három kocsis és a mozdony elpusztult. Rusa orvos és Buzin vonatvezető meghaltak.

### Ismerik egymást.

BELGRÁD, jun. 23. Tegnap délelőtt a király elnöklésével miniszteri tanácskozás volt, melyen megfogalmazták azt a választójegyzéket, melyet Bulgáriának küldenek a tegnapielőtt átvett jegyzékre. A jegyzékben a szerb kormány megjegyzi, hogy a négy miniszterelnök összejövetele, a bolgár jegyzék tartalmánál fogva — mely a szerbek jogait nem ismeri el — tárgyalanná vált.

A háborura serényen folynak az előkészületek. A lapok szerint a háboru a jövő hét elején ki fog törni. Minden ujság szenvedelmes hangon követeli a kormánytól a háboru folytatását. Jellemző, hogy milyen hangon beszélnek Bulgáriáról. A Mali Journal ezt írja mai számában:

— Bulgáriát meg kell büntetni és el kell pusztítani a föld színéről. Ezt kell minden hazafias szerbnek ismételní lefekvés-kor-fölkelés-kor. A bolgár olyan ármányos nép, melynek nincs párja a világon. Vezérei rablóvezérek és erkölestelen emberek, akiknek ninesen se becsületük, se szővenérzetük, se pedig baráti érzésük. Meg kell büntetni, mert ebben van a szerb nép jövője. Ha őket meg nem büntetjük és szét nem morzsoljuk, egész Európában hallatszik hamis és galád vádjuk, mellyel minket illetnek szüntelenül.

### Kivégzések Konstantinápolyban.

KONSTANTINAPOLY, jun. 23. A hadbírószék hajnali egy óráig tárgyalta Mahmud Scheffet gyilkosainak ügyét s halálra ítélte őket.

## Vidákovits szálló és étterem

ABBAZIAI Reihsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha Magyar tulajdonos.

## Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészt. t.-nál házhoz szállítva tonnánként 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna). Telefon 16-29 és 39.

**ABBAZIA  
PENSION  
QUISISANA**  
Első rendű ház.

# IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

**Restaurant  
MIRAMARE**  
CIRKVENICA.  
Bérlo: BEBŐ IMRE.

— Abbaziát 1913. jan 1-től 1913. jun. 18-ig összesen 22393 fürdővendég látogatta. 1913. jun. 18-án a fürdővendégek száma 1511.

**ABBAZIA**  
tegnap érkezett fürdővendégei:  
(Hótes arrivés hier:)

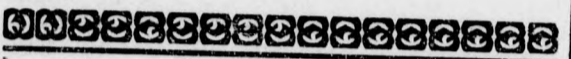
- |                           |            |
|---------------------------|------------|
| Beer Leopold Wien         | Scheller   |
| Böhm Ignácz Budapest      | Lackner    |
| Brucker Johann Wien       | Union      |
| Bauer Emil Budapest       | Habsburg   |
| Berlstein L. Turka        | Strand H.  |
| Bodek J. Lemberg          | Royal      |
| Buday L. Kapocsbáli       | Viktória   |
| Beilich József Wien       | Grand H.   |
| Baracs József Budapest    | Vermes     |
| Cvetic József Wien        | Bristol    |
| Deutsch Sámuel Budapest   | Stern      |
| Debellek F. Grác          | Traube     |
| Deutsch József Budapest   | Quitta     |
| Elek Lajos Budapest       | Quitta     |
| Fredl Friedrich Wien      | Carmen     |
| Fenyvessy András Budapest | Quitta     |
| Faukner P. Prága          | Quitta     |
| Funk Marie Wien           | Lukretia   |
| Fenyvessy Sámuel Budapest | Quitta     |
| Grömer Gusztáv Wien       | Union      |
| Gürschick Ernst Wien      | Bristol    |
| Gulez Ottó Wien           | Bristol    |
| Hussarek Anton Wien       | Bristol    |
| Hartmayr Jenő Budapest    | Maglica    |
| Iehl Fred Budapest        | Ticeva     |
| Janosch Marie Maehren     | Lackner    |
| Juhász József Németi      | Securanst. |
| Holovsky Róbert Wien      | Grand H.   |
| Knapck Johann Wien        | Bristol    |
| Kelesényi Vukovár         | Viktória   |
| Konez J. Nagylak          | Securanst. |
| Köszeghy Félix Budapest   | Ticeva     |
| Klein Alfréd Budapest     | Vermes     |
| Kant Márton Budapest      | Lido       |
| Knibus János Budapest     | Lido       |
| Kreycek Anna Wien         | Scheller   |
| Lichtig Hermann Arad      | Bellevue   |
| Mazanec Franz Wien        | Bristol    |
| Mariasevic Emil Póla      | Bristol    |
| Matousek Vencel Prága     | Grand H.   |
| Papp Adalbert Pata        | Vermes     |
| Pouckly Risa              | Securanst. |
| Patuska W. Sarajevó       | Strand H.  |
| Pachor Johann Wien        | Bristol    |
| Róth Alfréd Wien          | Union      |
| Rosental Stefan Wien      | Habsburg   |
| Reisz József Budapest     | Al Mare    |
| Sumper Johann Wien        | Bristol    |
| Schneider Hugó Wien       | Union      |
| Swoboda József Leoben     | Union      |
| Schleif József Wien       | Union      |
| Stutz Karl Wien           | Bristol    |
| Schenk Anton Wien         | Bristol    |

Szilving Róza Budapest  
Szentbéky Gyula Kassa  
Spitzer Lajosné Budapest  
Weizenfeld Lipót Szabadka  
Savie Zarko Semlin  
Usar Franz Grác  
Weizenfeld Anna Szabadka  
Wagner A. Wien  
Westphal Karl Berlin  
Wetter József Wien

Grand H.  
Palace  
Al Mare  
Janette  
Traube  
Traube  
Janette  
Grand H.  
Wienerheim  
Bristol

## Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító  
**GYOGYSZERTÁRA**  
a városi torony mellett  
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. sfb.



Igyék naponta 1—2 palaczk  
**Dupla-malátasört**  
de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

**Ajánlja:** Nőrazen tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbaziában és számos más szaktekinetly.

**Kapható:** Frisstöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

**A legajánlatosabb fiumei szállók:**

„Deák” szálló  
a Deák-korzón és dependance-a a „Bonavia” szálló  
Via Edm. De Amicis 4.  
Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos  
**Ederer-Burger Gyula.**

Mindenkinek kedves  
**Ajándék**  
FIUME kikötőből  
**1 zsák kávé**  
(en miniature) finom porköltkával tölve.  
Kapható - 3 minőségben -  
G. STOCHEL csemegeüzletében.

**Grand Magazin alla Convenienza**  
**NEMES HENRIK** fiókkülete  
Fiume, Piazza Scarpa 4.  
Férfi-, női-, gyermek **fehértanűk, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek**, stb. stb. szolid, szabott áron.  
Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

**Hattyu gőzmosóda**  
Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel  
**Bredár Lajos.**



## Tudja Ön már, : hogy mi az : **ALGA?**

Az **ALGA** egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható **csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás** ellen valamint használható a rossz levegőjű betegségek levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

**Kapható kizárólag! Budak D. gyógyszerertárában**  
VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

## KÖZGAZDASÁG.

+ **Amerika kivitele.** Newyorkból jelentik: A newyorki kikötőből az e hó 13-án kezdődő héten 5.328.000 bushel búzát és lisztet vittek ki a tavalyi 1.532.000 bushel-lel szemben. A vörösréz kivitele tavaly ez alatt a hét alatt 7325 tonna volt, az idén 9561 tonna lett. — 1913 január 1. óta 184.206 tonna vörösrézet vittek ki a newyorki kikötőből.

+ **A Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Attila gőzös Fiume—ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, az Augusta főhercegnő gőzös Fiumében rakodik ki, az Erdély gőzös taganrog—hamburgi útján érintette Kerich kikötőjét, a Hieronymi gőzös utban van Szulinából Gibraltár felé, a József Agost főherceg gőzös Ausztráliában rakodik Fiume részére, a Kárpát gőzös Barryban rakodik Velence részére, a Kelet gőzös Galac és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina, Konstanza, Várna és Burgas kikötők érintésével, a Kossuth gőzös Achariban rakodik Génua részére, az Orsova gőzös utban van Brailából Konstantinápoly felé, a Turul gőzös Bariban rakodik ki.

+ **Az Atlantica Tengerhajós Részvénytársaság** hajóinak mozdulatairól a következő hírt kaptuk: Atlantika gőzhajó Anverszben kirakodik, a Budapest gőzhajó utban van Rotterdamból Port-Talbotba, a Fiume gőzhajó Odesszában rakodik Anversz részére, a Gróf Khuen-Héderváry gőzhajó elhaladt Madeira mellett a La Plata felé, a Gróf Serényi Béla gőzhajó Galatzban kirakodik, a Hunnia gőzhajó Kherسوبan rakodik Rotterdam részére, a Kossuth Ferenc gőzhajó rakodik Brailában, a Magyarország gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett Hamburgba, a Morawitz gőzhajó kirakodik Brailában, a Polnay gőzhajó Odesszában rakodik Rotterdam részére, a Szerényi gőzhajó utban van Rotterdamból Cardiffba.

+ **Az Adria Magyar Tengerhajós Részvénytársaság** hajóinak járatairól a következő távirati jelentés érkezett: Az Adria kirakodik és berakodik a marokkói kikötőkben. Az Andrassy Génuaiban rakodik Marseille és Spanyolország részére. Az Arad június 18-án indult Fiuméből Cardiffba, Malta részére fog rakodni. Az Árpád június 20-án indult Triesztből Marseillebe B vonalon. A Balaton június 19-e óta rakodik Cardiffban Malta és Milazzo részére. A Báro Fejérváry június 19-e óta kirakodik Velencében. A Báthori június 17-ike óta kirakodik Greenockban, onnan Glasgowba megy. A B. Kemény június 18-ika óta rakodik Palermóban Cicitavechia, Dieppe és Rouen részére. A Buda II. június 12-ike kirakodik Velencében, onnan Trieszt és Fiuméba megy. A Carola Szirakusza és Malta között közlekedik. A Deák június 18-án indult Anverszből Cardiffba, Velence részére fog rakodni. A Duna június 19. óta rakodik Fiumében Trieszt, Ancona, Nápoly, Livorno, Génua, Torrevieja és Brazília részére. A Jókai június 16-án indult Patrassóból London és Anverszbe. A Kálmán király június 14-én indult Cardiffból Velencébe. A Kassa június 19-én indult Bariból Trieszt és Fiuméba A vonalon. A Kolozsvár rakodik Katániában Marseille és Spanyolország részére A vonalon. A Lederer Sándor Palermóban rakodik hazafelé A vonalon. A Matlekovits június 19-én indult Algiréből hazafelé északafrikai vonalon. A Mátyás király Génuaiban rakodik hazafelé B vonalon. A Nagy Lajos június 20. óta kirakodik Tripolisban, onnan Algir, Bibraltár és Bordeauxba megy. A Rákóczi Valenciában rakodik hazafelé A vonalon. A Stefania június 18-án indult Swanseából Velencébe. A Szápáry június 19-én indult Katániából Fiuméba B vonalon. A Széchenyi Szebenikóban rakodik Görögország, Messina, Palermo és London részére. A Szeged június 14-ike óta Fiumében rakodik Lisszabon, Leixoes és Rotterdam részére. A Széll Kálmán június 17-én indult Viktóriából Oran, Malta, Fiume és Triesztbe. A Szent István június 18. óta kirakodik Rióban, on-

nan Szantosza megy. A Szent László június 6-ika óta javítás alatt áll Fiumében. A Tibor június 14-ike óta Génuaiban rakodik Brazília részére. A Tisza június 19-én indult Barlettából Maltába északafrikai vonalon. A Zichy Messinában rakodik Nápoly és Marseille részére B vonalon. A Zrinyi Fiumében rakodik Marseille és Spanyolország részére A vonalon.

+ **Az értékmegállapító bizottság jelentése az 1910. évi külkereskedelemlről** most jelent meg s a rég ismertett összesítő adatokon kívül részletesen adja az egyes szakosztályok jelentéseit. Itt mindössze csak azt említjük föl a jelentésből, hogy a magyar központi statisztikai hivatal által kiadott közleményben a Magyarország és Ausztria közötti külkereskedelmi forgalomra vonatkozó értékatok eltérnek az osztrák központi statisztikai hivatal évi közleménye feltüntet. Ugyanis az osztrák közlemény Ausztriából származó 1910. évi behozatalunk értékét 1.4 millió koronával, ugyanoda irányuló kivitelünk értékét pedig 15 millió koronával nagyobbak mutatja ki, mint a magyar közlemény. E különbségeknek tulajdonítható, hogy Ausztriával való 1910. évi külkereskedelmi forgalmunk értékmelege a magyar közlemény adatai szerint 115 millió koronával az osztrák közlemény szerint pedig csak 101.4 millió koronával passzív. A szakosztályok által megállapított és az Ausztriával való forgalmat illetőleg az osztrák bizottsággal folytatott tárgyalások során némileg módosult egységértékeket az 1911. évi augusztus hó 8. tartott bizottsági ülés felülbírálta és változatlanul jóváhagyta. Ezzel a bizottságnak az 1910. évre vonatkozó működése teljesen befejezést nyert.

Több különálló

## két és három szobás

lakás a szükséges mellékkeliségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.

## Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.



Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekkel.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

## Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árúban. (Heti vagy haví részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

## Eladó 2 vendéglő

jó üzletmenettel, az egyik Abbaziában a másik Susákon. Bővebbet „M. B.” jellegével Susak postafiók 35.

## Az előrehaladt idény miatt!

Bátorkodunk ezennel a következő cikkeket mélyen leszállított árak mellett ajánlani:

Levantine, szegélylyel garantált színek

à Kor. —.48

Fehér ruhavászon bosnyák módra

à Kor. —.26

Csikos creppon legujabb divat

à Kor. —.38

Percail, elegáns minták

à Kor. --.50

Panama, minden modern színben

à Kor. --.90

Szinezett zefir, legujabb minták

à Kor. --.85

Voil de Laine, tiszta gyapju modern minták

à Kor. 1.--

Eponge(szivacsos) minden színben sima és mintázott.

Tisztelettel

**WEISS M.**  
**Fiume, CORSO 11.**

Trieszt Corso 9.

Bécs IX.

**Szabott árak.**

Divat- és kézműárucikkek, férfiruhaszövetek, selyemárúk, szőnyegek, butorszövetek, fehérneműk, gyapotárúk, női- és gyermekkonfekciók, csipkék, himzések, szalagok és az összes felszerelési cikkek eladása

Egy tisztességes

**ujságáruló rikkancsot**  
napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART  
kiadóhivatala.

# LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	K 14.—	"
200x300	"	K 17.—	"

### Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

### Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m<sup>2</sup>-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

**Haas Leopold - Fiume**  
CORSO 6.

# MERCEDES

Az autók királya!

== Bárdi r. t. ==

Budapest VI Lehel-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYÖR.**

# ROSENBERGER B.

és testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

**MOST NYILT MEG!**

**BAJIN Z.-Fiume Piazza Andrassy.**

Nődivat — kézmű — és rövidárkereskedése.

**LIDO-VENEZIA**  
CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött. Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 pernyire a najóállomástól és a nagy fürdőintézetből. Villanyos világítás.

## Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétől a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

**Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.**

**Olcsó bérletjegyek.**

## ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árk.

**Kitűnő német és olasz konyha.**

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12, II. em.

Telefono 11-89

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

## Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Közelebbi indulások Trieszttől:

Személyszállítás Trieszttől New-Yorkba: az Alice gőzessel jun. 14-én. Trieszttől Newyorkba az Argentina gőzessel jun. 21.

Trieszttől Quebeckbe és Montreálba a Canada gőzessel jun. 21-én. Teherszállítás: Trieszttől Philadelphiába a Giulia gőzessel jun. 24-én.

Trieszttől Newyork és Philadelphiába a Lucia gőzessel jun. 28-án.

Trieszttől Havanna és Neworleánsba a Virginia gőzessel jun. 11-én.

Patras, Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a „Francesca“ szem. száll. gőzessel junius 12-én. a „Columbia“ szem. száll. gőzessel jun. 26-án.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.